

Tajvan álláspontja a Dél-kínai-tengerrel kapcsolatos bírósági határozatról

Az Állandó Választottbírósági eljárás a Fülöp-szigetek egyoldalú kezdeményezésére indult a Dél-Kínai-tenger helyzetének rendezésére. Az eljárás eredményeként született határozat többek között kiter a Nansha szigetcsoportba tartozó Tajping szigetére is, ez azonban teljes egészében elfogadhatatlan a Kínai Köztársaság számára. David Tawei Lee külügyminiszter július 12-én tartott sajtótájékoztatóján arról tájékoztatott, hogy a bíróság döntései Tajvanra nézve nem is kötelező érvényűek.

„Ennek két oka van,” mondja Lee. „Először is, a Kínai Köztársaság, mint a [szárazföldi] Kína tajvani fennhatóságaként jelenik meg a szövegben, amely sértő a szuverén tajvani nemzetre nézve.

„Másodsorban, Tajping szigete eredetileg nem a Fülöp-szigetekhez tartozott, amely végsősoron az eljárást kezdeményezte. A bíróság azonban önkényesen egyszerű „szikláknak” titulálta Tajvan által felügyelt Tajpingot és a környező, nagyrészt Vietnam fennhatósága alá tartozó szigeteket, megfosztva ezzel őket mindenfajta gazdasági szerepüktől.

A Választottbíróság nem tartotta fontosnak Tajvan bevonását az eljárásba, illetve figyelmen kívül hagyta annak észrevételeit az ügyben. „Ennek következtében a döntés nem bír kötelező hatállyal a Kínai Köztársaságra vonatkozóan” – nyilatkozta a külügyminiszter. Lee szerint a döntés több ponton sérti a vizsgálat alá

vont szigetek jogi státusát, nemkülönben a felettük rendelkezési joggal bíró Kínai Köztársaság szuverenitását és tengerjogi pozícióját. „Tajvan dél-kínai-tengeri, és a környező vizek szigetei feletti rendelkezési joga vitathatatlan, az ENSZ Tengerjogi Egyezményéből közvetlenül levezethető”.

Lee szerint a kialakult vitás helyzet rendezése kizárólag többoldalú, békés egyeztetések révén történhet, hiszen a térség fejlesztése közös érdek. „A Kínai Köztársaság kész a tárgyalásokra, hogy kompromisszum szülessen a Dél-kínai-tenger státuszának rendezéséről az egyenlőség, béke és stabilitás jegyében”.

Tajping a maga 0,51 négyzetkilométernyi területével a Nansha-szigetek egyik kiemelkedő, legnagyobb méretű, természetes módon kialakult tagja. Önálló emberi lakosságot és gazdaságot tudhat magáénak, az UNCLOS 141 cikkelye szerint

Tsai Ing-wen elnökasszony július 13-án tartott beszédében rögzítette, hogy Tajvan dél-kínai-tengeri jogainak védelme kiemelt kormányzati szándék – mindezt azután nyilatkozta, hogy a nemzetközi Állandó Választottbíróság a napokban Tajvan számára értelmezhetetlen és elfogadhatatlan határozatot hozott a területen található szigetcsoporthoz jogi státuszára vonatkozóan.

„A napokban komoly változások mentek végben a Dél-kínai-tenger területén, ezért itt az ideje, hogy az ország tengerjogi érdekeit szem előtt tartva kiálljunk magunkért” – mondta Tsai Kaohsiungban. Az elnök arra a Hágai Állandó Választottbírósági eljárásra utalt, melyet a Fülöp-Szigetek egyoldalúan kezdeményezett Kínával szemben mintegy 200 tengeri

mérföldnyi kizárólagos gazdasági övezet helyzetének rendezésére. A bíróság döntése alapján egyik, a Nansha (Spratly)-szigetcsoporthoz tartozó sziget (köztük a Tajvan által felügyelt Tajping-sziget) sem minősül szigetnek a nemzetközi jog alapján, ezért nem jogosultak kizárólagos gazdasági övezet létesítésére. Tsai a szigeten önálló gazdasági életet működtető közösséghez fordult a Tajvan számára elfogadhatatlan döntés kapcsán, mely az elnöki iroda hivatalos álláspontja szerint nem bír kötelező erővel az ország felett.

Az elnök különösen sérelmesnek titulálta a határozat Tajping szigetére vonatkozó részét, mely „súlyosan veszélyezteti az ország dél-kínai-tengeri szigetek és a környező vizek felett gyakorolt szuverenitását” – mondta.

szigetnek minősül. Tajvan joga ezért kiterjed a területhez tartozó vizek, a határmenti területek és gazdasági zóna, valamint a kontinentális talapat felügyeletére.

A Kínai Köztársaság 1946 decemberében, a II. világháborút követően szerezte vissza Tajping szigetét, ahol csaknem 60 évvel ezelőtt önálló kormányzati hatalmat létesített.

Kihirdették a 2016-os év Tang-díjazottait

Június 18-21. között négy kategóriában dőlt el a díjak sorsa, melyek mellé egyenként 1,24 millió USD összegű jutalom is jár. A 311 000 USD értékű kutatási különdíjat szeptemberben osztják ki.

Louise Arbour kanadai bírót díjazták a jogi kategóriában, mellette William Theodore de Bary amerikai sinológus, Emmanuelle Charpentier francia biológus, Jennifer A. Doudna amerikai genetikus és Feng Zhang kínai-amerikai biológus kapta az elismerést.

Arbourt a nemzetközi büntetőjog területén végzett emberi jogvédő szolgálataiért, valamint a belföldi és határon túli jogvédő munkájáért kapott díjat. Korábban ENSZ emberi jogi nagykövetségként és főügyészként dolgozott Ruandában és Jugoszláviában.

De Bary a konfucianizmus területén végzett nagyszabású kutatásaiért kapta az elismerést – úttörője a kínai civilizáció modernkori feltárásának, és a kelet-nyugat között feszülő ellentétek elsimításának. Charpentier, Doudna és Zhang a CRISPR/Cas 9 kifejlesztésével hívták fel magukra a figyelmet, amely egy korszakalkotó genommanipulációs platformot jelent, az orvosbiológiai kutatások és gyógyítás forradalmasításának ígéretét hordozva magában. Rosenfeld a gázkibocsátás és üvegházhatás jelentős csökkentését célzó eredményes kutatásaiért kapta a díjat. A szeptember 25-én a tajpeji Sun Yat-sen Memorial Hallban tartandó díjátadó ceremónia mellett szeptember 2. és november 6. között „A Tang Díj Dicsősége: Díj- és

Diplomakiállítás” néven vándortárlatot nyitnak, amely megtekinthető lesz Tajpejben és Kaohsiungban is, tájékoztat Lee Yuan-tseh, a 2016-os Díjkiosztó Bizottság elnöke és 1986-os Kémiai Nobel díjazott.

A Samuel Yin tajvani üzletember által 2012 decemberében alapított kétévente kiosztásra kerülő díjat a Tang-dinasztiáról (618-907) kapta nevét, akiknek uralkodásához a kínai kultúra egyik virágzását kapcsolják. Szintén ezt az időszakot jellemezte a kulturális aktivitás és nemzetközi nyitottság. A díjazottak valamennyien jelentősen hozzájárulnak az interkulturális értékek közvetítéséhez és továbbéléséhez. A díjról és a díjazottakról további információ a Tang Prize hivatalos oldalán érhető el.

Tajvanon található a világ legsűrűbb kisbolt-hálózata

Japánt is megelőzve Tajvan áll az első helyen a kisbolthálózat-sűrűségi listán, a kisboltok éves összbevétele pedig a korábbi gyakorlathoz hasonlóan várhatóan idén is csúcspontot dönt majd és eléri a 300 milliárd NTD-t, a Nemzetgazdasági Minisztérium (MOEA) információi szerint.

A MOEA által közzétett adatok szerint május végén a nagyobb kisbolt-láncok több mint tízezer üzletet foglaltak magukba, amely azt jelenti, hogy 2 304 főre jut 1 bolt.

Négy fő vállalat van jelen Tajvanon, ezek: 7-Eleven, FamilyMart, OK Mart és Hi-Life. Mindegyikük 0-24 órában nyitva van. Összehasonlításképp Japánban összesen 54 839 bolt működik, ezzel épphogy

csak lecsúszott az első helyről: egy bolt 2 317 főt szolgál ki. A bolti vásárlás évről évre egyszerűbbé válik, amitől a bevételek növekedését várja a MOEA, év végére valószínűleg a tavalyi 295 milliárd is megdől és elérik a bűvös 300 milliárdot.

Ezzel a számmal 2016 új mérföldkő lehet a kisbolt-történelemben. 2016 első 5 hónapjában a bolti kereskedelem 5,2%-kal eredményesebb volt, mint egy évvel korábban, köszönhetően néhány ötletes újításnak, mint Kínai Holdújév ajándékozási programja,

illetve egy új szolgáltatás, a jegyfoglalás bevezetésének. A minisztérium arról is tájékoztatott, hogy a bővítési hullám évről évre lassul, helyét fokozatosan veszik át az új technológiák, mint a mobilvásárlás és az e-kereskedelem.

A MOEA szerint a kisboltok meghatározó szerepet töltenek be a tajvaniak mindennapjaiban. Szükség, elintéznivaló, pénzfelvétel, postai feladás, számlák befizetése esetén egyaránt hasznos segítségül szolgálnak az üzletek.

Szén: több, mint aminek látszik

Chen Chun-fang írása

Taiwan Panorama

Fotók: Chuang Kung-ju

Régen a fákat és bambuszt üzemanyag- és építkezési alapanyagként hasznosították. Manapság szénként alakítva sokszínű és innovatív megoldások születnek: eredeti szerepét – főző-fűtőeszköz – messze meghaladva a modern világ számos új területen veszi hasznát a koromfekete kincsek.

Hsinchu megye Hukou városából származó Jacky Chen, másodgenerációs vezérigazgatója a Dawoko Faecet előállító szénvállalatnak, korán megismerkedett a faszén fáradságos előál-

lításával. Az el nem égetett fadarabok játékaivá, a fullasztó gyár pedig játszóterévé vált az ifjú Chennek. Ebben az időszakban alakult ki benne a fa iránti heves rajongás.

2003-ban az Ipari Technológiai Kutatóintézet magánvállalatok számára is elérhetővé tette saját faecet kivonatának előállítási módját, így Chen apja néhány barátjával beruházott 10 millió NTD értékben. Számos próbálkozás után végül sikerrel jártak és kapcsolatba léptek a gyártóval samponok és tusfürdők készítéséhez. Természetes összetevői ellenére a termékek jellegzetes illata markánsan megosztotta a fogyasztóközönséget, így apja kis híján bezárta a boltot.

A természet kincse

Egyik nap, az elsőéves egyetemista fiú sokáig maradt bent az apja gyárában, melyet régi ismerőseivel közösen működtetett. A sűrű, párás levegő súlyosbította Chen ekcémáját. Apja egy korábbi megjegyzésre hagyatkozva azonban (mely szerint a faecet antibakteriális és fertőtlenítő hatású) a karjára fújta a kivonatot. „Meglepődésemre a terület megszűnt viszketni. Felbátorodva ezen a fél arcomra is fújtam, amely szinte nyomban visszanyerte természetes állapotát, ellentétben a másik felével, mely továbbra is puffadt és érzékeny maradt”.

Japán forrásokból kiderítette, hogy a faecet tisztító, fertőtlenítő, sőt, még dezodoráló hatásairól is ismert. „A faecetet a szenesítés közben kibocsátott füstből nyerik” – avat be Chen. „A petrokémiai termékekkel ellentétben ez a teljes egészében természetes anyag semmiféle veszélyt nem jelent a termé-

szetre. Hasznosításával az anyatermészetnek háláljuk meg, hogy ezt a kincset elérhetővé tette számunkra”.

Chen és barátai tehát számos kísérlet után egy sor bőrápoló és tisztító terméket fejlesztettek különböző mennyiségű faecet-kivonattal, mint aktív összetevővel. Annak köszönhetően, hogy ragaszkodtak a

100%-ban természetes összetételhez, a faecet megtartotta valamennyi hasznos tulajdonságát.

Korábban úgy gondolták, hogy a szenesítéssel kibocsátott füst szennyezi a levegőt, de kimutatták, hogy a faecet, melyet a füstből kinyernek, természetes forrása a vitalitásnak. Tajvanon többen is felfedezték azóta gyakorlati hasznát, újabb lépéssel közelítve a zöldebb jövő felé.

A természetes fa fekete ékkövei

A bambuszszén a természet egy másik ajándéka. Magas hőfokon a bambuszcellákban lévő folyadék elpárolog, apró üregeket hagyva maga után. „Egyetlen gram bambuszszénben kiterítve átlagosan 300 négyzetméternyi méretű nyílás van, nagyjából egy tenispálya nagysága” – meséli Chen Hsi-chou, az Eco-Carbon Development Association of Taiwan vezérigazgatója. „Ennek köszönheti a bambuszszén a szivacs-szerű felszívóképességét”.

Kezdetben a bambuszszént egészben, eredeti állapotában vízben tárolva rizs közé helyezték, hogy megkösse a szennyeződést, vagy örölt formájában

illatosítót készítettek belőle. A tudományos kutatómunkáknak és technológiai fejlődésnek köszönhetően cseréprőlessel a nanorészecskékre bontott bambuszszén fonalakba építve infravörös sugarakat kibocsátó ruhák és ágyneműk elkészítése vált lehetővé.

Nagyobb kényelem

Ruhaipari és háztartási haszna mellett az „aktív”, magas hőfokra hevített bambuszszén természetes színezékként fogyaszthatóvá is válik – teljesen új arcát mutatva így a fogyasztóknak.

„Elsőként használtunk liszt mellé szenet a tészták és batyuk készítésekor”, emlékszik vissza David Chen, a Bamboo Paradise Resort ügyvezetője. „Rögtön észrevehető volt a tészta nedvességmetartó képességére gyakorolt jótékony hatása, amely így nem ragadt túlságosan hűtést követően sem. Első bemutatásukra a Taipei World Trade Centerben került sor, a közönség kellemes meglepetésére”.

A faszén adszorpciós papír, amelyet 2015-ben szabadalmaztattak, szintén újdonság a piacon: laboratóriumi eredmények támasztják alá, hogy kémiai felszívási képessége 92 százalékos. Jelenleg a bambuszszén adszorpciós papírt védőréteggént használják az exportgyümölcs szállítmányoknál, a frissesség elnyújtásához. Tapétaként

is hasznát veszik, hiszen jóval környezetkímélőbb a hagyományos megoldásoknál. A bambuszszén előnyeit kihasználva Tajvan faszénből származó aktív-szenet is fejlesztett elektromos járművek számára. A töltési idő rövidülésével ezek a szuperkondenzátorok jóval kényelmesebbé tették a mozgáskorlátozott és idős emberek életét.

Brahms és Beethoven egy tajvani kezéből, Magyarországon

A tajvani születésű, Magyarországon élő Hsin-Ni Liu 2016. július, augusztus és szeptember hónapban több zongorakoncertet is ad, bemutatva többek között Brahms, Rahmanyinov és Debussy darabjait.

Tajpejből jött, mesterségének címe: zongoraművész. Hsin-Ni Liu ötévesen kezdett zongorázni, tizenhat éves korában pedig clevelandi akadémián folytatta tanulmányait. Az ikonikus Carnegie Hall deszkáin debütált, mellyel felhívta magára a figyelmet. Posztgraduális tanulmányait azonban már Európában kezdte, egészen pontosan a budapesti Zeneakadémián, Dráfi Kálmán vezetése alatt.

Népszerű az amerikai és európai közönség előtt egyaránt, koncertezett többek között Oroszországban, az Egyesült Államokban,

Tajvanon, Izraelben és Lengyelországban. Legközelebb július 25-én a kecskeméti Kodály Fesztiválon játszik, majd a Visegrádi Nyári Fesztiválon augusztus 6-án. Brahms: e-moll szonátáját csellóra és zongorára op. 38., Nr. 1; Debussy: d-moll szonátáját csellóra és zongorára; Rahmanyinov: g-moll szonátáját csellóra és zongorára Philippe de Chandelar-ral közösen adja elő szeptember 19-én, Miskolcon. A turné talán legkülönlegesebb állomása augusztus 16-án a Sziget Fesztivál lesz, ahol Beethoven- és Ravel-műveket játszik majd.

Szöveg: hborbaltan, Fotó: Liu Hsin-ni